

## ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

### (1) ΓΕΝΙΚΑ

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                          |                                      |                                    |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------|--------------------------------------|------------------------------------|
| <b>ΣΧΟΛΗ</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ                               |                                      |                                    |
| <b>ΤΜΗΜΑ</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ                               |                                      |                                    |
| <b>ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ                              |                                      |                                    |
| <b>ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | <b>ΦΑ1.10</b>                            | <b>ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ</b>               | <b>5<sup>ο</sup>-8<sup>ο</sup></b> |
| <b>ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΑ                     |                                      |                                    |
| <b>ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ</b><br>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων |                                          | <b>ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ</b> | <b>ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ</b>          |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                          | 3                                    | 10                                 |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                          |                                      |                                    |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                          |                                      |                                    |
| Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).                                                                                                                                                                                                  |                                          |                                      |                                    |
| <b>ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ</b><br>γενικού υποβάθρου,<br>ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης<br>γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων                                                                                                                                                                                                                 | ΕΙΔΙΚΟΥ ΥΠΟΒΑΘΡΟΥ                        |                                      |                                    |
| <b>ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΑΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ           |                                      |                                    |
| <b>ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                               | ΕΛΛΗΝΙΚΑ (ΑΓΓΛΙΚΑ ΓΙΑ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ΕΡΑΣΜΟΥΣ) |                                      |                                    |
| <b>ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ΕΡΑΣΜΟΣ</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                       | ΝΑΙ                                      |                                      |                                    |
| <b>ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                          |                                      |                                    |

### (2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Μαθησιακά Αποτελέσματα</b><br>Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.<br><i>Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α</i> <ul style="list-style-type: none"> <li>Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης</li> <li>Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 &amp; 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β</li> <li>Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων</li> </ul> |
| <p>Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές/ριες θα είναι σε θέση:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>Να αναγνωρίζουν τις βασικές έννοιες και αρχές της αριστοτελικής πολιτικής σκέψης.</li> <li>Να περιγράφουν τις διαφορετικές μορφές πολιτευμάτων που εξετάζει ο Αριστοτέλης και τα κριτήρια αξιολόγησής τους.</li> <li>Να κατανοούν τη σύνδεση μεταξύ ηθικής και πολιτικής αρετής στον Αριστοτέλη.</li> <li>Να ερμηνεύουν το ρόλο της παιδείας, του νομοθέτη και των νόμων στην εύρυθμη λειτουργία της πολιτείας.</li> </ul>                                                                                                                                 |

## Δεξιότητες

- Να αναλύουν και σχολιάζουν αποσπάσματα από τα *Πολιτικά* του Αριστοτέλη (σε μετάφραση ή/και στο πρωτότυπο, όπου ενδείκνυται).
- Να συγκρίνουν τις πολιτικές θεωρίες του Αριστοτέλη με άλλες φιλοσοφικές προσεγγίσεις, αρχαίες ή σύγχρονες.
- Να τεκμηριώνουν προφορικά ή γραπτά τις ερμηνείες τους με χρήση πρωτογενούς και δευτερογενούς βιβλιογραφίας.
- Να εφαρμόζουν τις έννοιες της αριστοτελικής σκέψης στην κατανόηση σύγχρονων πολιτικών φαινομένων (π.χ. μορφές διακυβέρνησης, έννοια δικαιοσύνης).

## Ικανότητες (Επαγγελματικές / Μεταφέρσιμες)

- Να εργάζονται αυτόνομα με φιλοσοφικά κείμενα και να διαμορφώνουν κρίσεις βασισμένες σε λογική επιχειρηματολογία.
- Να συνεργάζονται αποτελεσματικά σε ομάδες στο πλαίσιο συζητήσεων ή εργασιών.
- Να αξιοποιούν ψηφιακά εργαλεία για αναζήτηση, ανάλυση και παρουσίαση φιλοσοφικών θεμάτων.
- Να αναπτύσσουν δημιουργική και κριτική σκέψη σε θέματα πολιτικής θεωρίας και ηθικής φιλοσοφίας.

## Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα,:

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας

και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

.....

Άλλες...

.....

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση πληροφοριών με τη χρήση των κατάλληλων τεχνολογιών.
- Αυτόνομη εργασία.
- Ομαδική εργασία
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής.
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης.
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και την πολυπολιτισμικότητα.
- Προαγωγή της δημοκρατίας, της ηθικής υπευθυνότητας και της ενεργούς συμμετοχής στα κοινά: Το μάθημα συνδέει τις αριστοτελικές πολιτικές αρχές με σύγχρονες έννοιες της πολιτικής ηθικής και της κοινωνικής υπευθυνότητας

### 3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα, σε μορφή άσκησης, επικεντρώνεται στη μελέτη της πραγματείας *Πολιτικά* του Αριστοτέλη και εξετάζει τις βασικές του συνεισφορές στην πολιτική φιλοσοφία. Αναλύεται η έννοια της πόλεως ως φυσικής και ηθικής κοινότητας, η θεωρία των πολιτευμάτων, η σχέση ατομικής αρετής και συλλογικής ευημερίας, καθώς και το ζήτημα της παιδείας και του νομοθέτη. Το μάθημα εντάσσει τις αριστοτελικές απόψεις στο ιστορικό και φιλοσοφικό τους πλαίσιο. Οι φοιτητές/ριες θα έχουν την ευκαιρία να μελετήσουν εκτενή αποσπάσματα από το πρωτότυπο έργο (σε μετάφραση), να κατανοήσουν τις μεθόδους και τα επιχειρήματα του Αριστοτέλη, και να συζητήσουν τη σημασία των πολιτικών του ιδεών για τη σύγχρονη πολιτική θεωρία.

#### Δομή Μαθήματος:

1. Εισαγωγή στον Αριστοτέλη και τη σχέση του με την πολιτική φιλοσοφία
2. Η έννοια της πόλεως και η φυσική βάση της πολιτικής κοινότητας
3. Ο άνθρωπος ως πολιτικόν ζῷον – φύση και σκοπός της πολιτικής
4. Η ταξινόμηση και αξιολόγηση των πολιτευμάτων
5. Δικαιοσύνη, ισότητα και κατανομή των αξιωμάτων
6. Ηθική και πολιτική αρετή – ο ρόλος της παιδείας
7. Ο νομοθέτης και η σημασία των νόμων
8. Σύγχρονες προσεγγίσεις και κριτική της αριστοτελικής πολιτικής θεωρίας

### 4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ – ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                              |                                 |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------|---------------------------------|
| <b>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ</b><br><i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | Πρόσωπο με πρόσωπο                                           |                                 |
| <b>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ</b><br><i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | Elearn, eduportal, email, ppt , χρήση βάσεων δεδομένων       |                                 |
| <b>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ</b><br><i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας.<br/>Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη &amp; ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.<br/><br/>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS.</i> | <b>Δραστηριότητα</b>                                         | <b>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</b> |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | Παρακολούθηση Άσκησης                                        | 39                              |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | Αυτόνομη μελέτη                                              | 72                              |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | Συγγραφή εργασίας                                            | 84                              |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | Προετοιμασία παρουσίασης                                     | 20                              |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | Επεξεργασία σχολίων - διορθώσεων και οριστικοποίηση εργασίας | 35                              |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | <b>ΣΥΝΟΛΟ</b>                                                | <b>250</b>                      |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                         |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------|
| <p><b>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ</b></p> <p>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</p> <p>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</p> <p>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</p> | <p>Συμμετοχή στη συζήτηση (20%)</p> <p>Παρουσίαση (20%)</p> <p>Τελική εργασία (60%)</p> |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------|

## 5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

### ΣΥΓΓΡΑΜΜΑΤΑ ΜΕ ΚΩΔΙΚΟ ΣΤΟΝ ΕΥΔΟΞΟ

Kullmann, W.: *Η πολιτική σκέψη του Αριστοτέλη*, μτφρ. Α. Ρεγκάκος. Αθήνα: ΜΙΕΤ 1996 (Κωδικός Εύδοξος: 43939)

Αριστοτέλης. *Πολιτικά Ι–ΙΙΙ*. Μετάφραση Παναγής Λεκατσάς. Αθήνα: Ζαχαρόπουλος, χ.χ. (Κωδικός Εύδοξος: 94703347)

#### **Προτεινόμενη Βιβλιογραφία:**

- Αριστοτέλης. *Πολιτικά ΙV–VΙΙΙ*. Μετάφραση Παναγής Λεκατσάς. Αθήνα: Ζαχαρόπουλος, χ.χ.
- Crubellier, M. & Pellegrin, P.: *Ο Αριστοτέλης, Ο Φιλόσοφος και οι επιπτώσεις*, μτφρ. Ε. Περδικούρη. Αθήνα: Εστία 2011.
- During, I.: *Ο Αριστοτέλης, 2 τόμοι*, μτφρ. Π. Κοτζιά-Παντελή, Α. Γεωργίου-Κατσιβέλα. Αθήνα: ΜΙΕΤ, 1991-94.
- Kullmann, W.: *Η πολιτική σκέψη του Αριστοτέλη*, μτφρ. Α. Ρεγκάκος. Αθήνα: ΜΙΕΤ 1996.
- Rapp, C.: *Εισαγωγή στον Αριστοτέλη*, μτφρ. Η. Τσιριγκάκης. Αθήνα: Εκδόσεις Οκτώ 2012.
- Ross, W.D.: *Αριστοτέλης*, μτφρ. Μ. Μητσού. Αθήνα: ΜΙΕΤ 1991.
- Δημητρίου, Στ.: *Πολιτική Ελευθερία και Κυριαρχία στο τρίτο βιβλίο των*

«Πολιτικών του Αριστοτέλη. Αθήνα: Πόλις 2016

- Καραμανώλης, Γ.: «Η σχέση ηθικής αρετής και φρόνησης στην αριστοτελική ηθική». *Υπόμνημα στη Φιλοσοφία* 8, 2009 51-78.
- Σκαλτσάς, Θ.: *Ο χρυσός αιών της αρετής: Αριστοτελική ηθική*, μτφρ. Σπ. Τσούγκος. Αθήνα: Αλεξάνδρεια 1993.

#### **Συναφή επιστημονικά περιοδικά**

*Δευκαλίων*

*Oxford Studies in Ancient Philosophy*

*Apeiron*

*Phronesis*

*Ancient Philosophy*

*Polis*

*History of Political Thought*

#### **Διαδικτυακές Πηγές**

Stanford Encyclopedia of Philosophy

Internet Encyclopedia of Philosophy